

Vanavond heeft mijn moeder het huis verlaten. Ze woog geen veertig kilo meer. De dood stond lang te dralen bij de voordeur en is uiteindelijk met zachte dwang naar binnen geleid. Mijn moeder heette hem welkom, deze tot voor kort ongewenste gast. Van haar ongeduld liet ze niets merken. Ze zei dat ze er helemaal klaar voor was. Ik had haar nooit eerder zo vastbesloten gezien. Zo zelfverzekerd.

De begrafenisondernemer arriveerde om half-negen. Er parkeerde geen lijkwagen type Cadillac of Chrysler voor de deur, maar een Mercedes-bestelbus, alsof er iets geleverd in plaats van afgehaald zou worden.

Ik deed open. Ze waren met zijn tweeën. Een man en een vrouw, allebei ergens in de veertig. De man voerde routineus het woord. Ik bracht hen naar het ziekenhuisbed dat vier weken eerder in de woonkamer was geplaatst. De man wierp een blik op mijn moeder. Veel tilwerk zou er niet aan zijn. Hij beschreef wat er zou gebeuren. Een brancard zou naar binnen worden gereden. Haar

lichaam zou erop worden gelegd en in een plastic hoes gestopt.

‘U mag erbij blijven, maar wij raden het af.’

Ik had toen al besloten dat ik me dat beeld wilde besparen.

De man toonde een papier waarop hij moest vermelden wat hij, behalve mijn moeder, nog meenam.

Hij informeerde naar eventuele juwelen. Die had mijn moeder weken geleden afgedaan en moesten we later verdelen. Ze hoefde er ook niet mee opgebaard te worden. Wel had mijn schoonzus kleren voor haar laatste reis klaargelegd, onder meer de blouse met kant waarin mijn moeder had willen sterven. Maar op het laatst had ze niet meer de kracht gevonden om die aan te trekken. Ze verliet het huis in een nachthemd. Dat was niets voor haar.

Ik wenste dat er ook sokken werden meegegeven. Ik wilde niet dat ze koude voeten zou krijgen.

De man wilde weten of mijn moeder een kunstgebit had. Dat had ze in. Die waardigheid had ze willen behouden en daarom had ze het een paar uur eerder terug in haar altijd al zo gehavende mond laten stoppen. Ze was zo vermagerd dat

het puzzelstuk niet goed meer paste.

De vrouw vroeg een foto van mijn moeder in betere dagen om te zien hoe ze haar haar droeg. Gelukkig had ze aan het eind nog haar over. Het viel amper op dat ze lokken verloren had. Zijzelf vond van wel, maar ze had enkel de plukken in haar handen gezien. In de spiegel wilde ze al lang niet meer kijken.

Zodra de begrafenisondernemer aan de slag ging trok ik me terug bij mijn familie in de keuken. Vanuit de woonkamer drong elk geluid tot me door. De brancard die naar binnen werd gereden. Het bed dat elektrisch werd versteld. Het kraken van de plastic hoes. De brancard die naar buiten werd gereden.

Het was vijf voor negen en nog licht. Er was anderhalf uur verstreken sinds haar overlijden.

De begrafenisondernemer kwam terug naar binnen en vroeg om haar identiteitskaart. Toen ik hem die overhandigde overviel me het gevoel dat ik mijn moeder nu pas echt weggaf. Het bewijs van haar bestaan op aarde. Ingeschreven in S. op 28 maart 1945. Uitgeschreven in G. op 7 mei 2021. Zesenzeventig jaren. Zo voorbij.

Ik deed de begrafenisondernemer uitgeleide. De bestelbus reed achteruit en draaide de weg op.

Op dat moment viel het me op dat er achter de geblindeerde zijruiten lichtjes waren ontstoken. Kerstlichtjes in de vorm van een kruis en ook lichtjes op de zoom van een gordijntje. De bus was in een lijkwagen omgetoverd.

Ik keek de wagen na en dacht: daar gaat mijn moeder.

Dag mama, da-ag.

Toen ik terug in de woonkamer kwam lag er een plastic roos op haar bed, alsof mijn moeder eveneens was omgetoverd. Ik vond het een beetje een banale truc – en zijzelf zou dat ook gevonden hebben.

Zij hield van orchideeën.

Mijn vrouw en ik bleven die nacht bij mijn vader logeren. Zodra de rest van de familie vertrokken was wilde hij nog per se naar de ophaaldienst van het ziekenfonds bellen met het verzoek het bed van mijn moeder de volgende dag te komen halen.

De persoon aan de andere kant van de lijn informeerde naar de reden van teruggave. Die vraag had mijn vader niet verwacht. Opeens stokten zijn woorden. Zijn taal was nog niet klaar voor de mededeling die hij de volgende dagen vaker zou moeten doen.